

DĚLSKÝ POTÁPĚČ

Sízeti nebudeme... | 1

...nad koncem tištěných Lidovek

Čpodobnému vývoji však došlo také v Berlíně, aniž by to mělo nějaký vliv. Lze říci, že v historii nejsí neexistovala odlišná nesína, která by byla majoritou nějak vlastě milována. Možná to souvisí s psychologii, podezřavostí k cizincům a obavami z jinakosti. Avšak antisemitismus byl teprve často namířen jak proti ortodoxním židům na první pohled odlišným židům, tak rovněž emancipovaným a dokonale assimilovaným (konverzitním ke křesťanství či ateistům). Navíc v některých dobách silní, jiný slabí, v některých zemích dominoval, jiné absentovalo, některé jednice si zcela podmanily, jiné přiměly spíše k dialogu.

Náboženské motivy hrály také určitou

Stará a nová tvář antisemitismu

Nový antisemitismus, či co...

V Evropě a Americe

formě kulturní identity sloužily k identifikaci přívřezených radikálně antisemitických tendencí. Antisemitismus znamenal určitý vzorec myšlení i v situaci, kdy antisemita ztrácely svéřejnou podporu český antisemitismus vstoupil do evropských antisemita židů ho vedle k ústřední myšlení mezi židům na vývoj českého antisemitismu. (...) hrál totéž roli v českém antisemitismu menší, ale významnější. Tato teze byla významnější než antisemita v povaze a představách antisemita, Franklovými slovy: „antisemitismus je důsledkem ideologického, i sociálního vývoje majoritní

Repro z knihy „Emancipace od židů“

Češi v zajetí antisemitismu

LIDOVÉ NOVINY | Sobota 30. srpna 2014

Proč za vše mohou Židé a cyklisté

Obrázek 4 z 5

Autor: Karel Veliký

U vzniku Lidových novin, které prý „znamenaly zásadní zvrat v české žurnalistice“ (viz Wikipedie) stál roku 1893 advokát židovského původu Adolf Stránský. Původní rodinné příjmení se neuvádí, ale „ti, kdo si mění jména“ volili, jak známo, často právě ta co možná nejčeštejší, např. Luboš Dobrovský býval Hamerschlag, Bencion Bať se stal Stanislavem Budínem atd. Mívali-li i dva posledně jmenovaní nemalý vliv na tvorbu tzv. veřejného mínění (jen jejich stručné životopisy stojí opravdu za přečtení, včetně osudů potomků a příbuzných!), pak Adolf Stránský a jeho syn Jaroslav zcela zásadní, jak koneckonců dokládá i zde citovaná „otevřená encyklopédie“ (otevřená jak pro koho, že?). Nepřeháníme příliš, řekneme-li, že to právě oni podle vlastního zájmu a měřítka mezi Čechy a Moravany prosadili novou, dodnes povšechně uznávanou stratifikaci české společnosti na vrstvu lepší, vzdělanou, slušnou a inteligentní (vzorně buržoazní, zato vždy s nějakou tou bolševnickou ratolestí), totiž filosemitskou, a na někulturu antisemitskou luzu, hloupu, zakomplexovanou,

centu Pákistánů a jen dvě procenta Egypťanů či jedno procento Jordánců.

Na Blízkém východě se antisemitismus začal projevovat velmi nesmírně až v 19. století jako ideový import z Evropy. Došlo k prvním obviněním z rituální vraždy dětí (vždy za nimi stáli křesťanské církve a evropskí diplomaté) a jako běžícího páse začala být do arabských prekládána a interpretována antisemitská dila evropských autorů. Skutečný zlom – způsobený masovým přílivem Židů prchajících z Evropy a vznikem státu Izrael – však nastal až v 50. a 60. letech 20. století. Antisemitismus se rychle dostal do centra politických debat, záhy se zde zabýval

jetku tehdy doslova například v Náchodě. Hospodářské důvody byly tim hlavními, co vytvářely židovské útoky na Židy v Haliči v roce 1898. Jednalo se o největší protižidovské nepokoje v 19. století na území celého Rakousko-Uherska.

Hilsnerova aféra

Důležitým momentem v šíření antisemitismu byly volby do říšské rady v roce 1897. Pro vývoj antisemitismu bylo rozuhodující zejména poslání sociální demokracie – od 90. let se socialisté stavají pro antisemity nepřítelem čísla jedna. Časově se protisocialistický obrat antisemitských hnutí překryval s vyostřením národnostního konfliktu po vydání Badenho jazykových nařízení, který prorostl v parlamentní krizi. Podle Frankla opět díkaz, že „vystup antisemiti-

deprivovanou, neschopnou, nenávistnou, záštiplnou, patologickou sseslinu - za ta desetiletí je těch jako-odborných i neskrývaně pohrdlivých adjektiv ještě mnohem více.

Už jen samotná koupě Lidovek proto značila, či lépe: stačila k tomu, aby se dotyčný nad takto vymezovanými spoluobčany - burany a jinými primitivy - cítil po vzneseň (je to zkratka tentýž způsob, jaký se pro měkkou práci s davy využívá dodnes). O tom, co všechno dalšího oba Stránští a jejich noviny pro Čechy znamenali - a znamenají - bude nejen v těchto dnech dozajista napsáno dost a dost. My však při této příležitosti chceme ze zapomenutí vyzvednout řádky, jaké se jinde jen tak neobjeví...

Neznámý autor vysoce raritních Zákonů života (Brno: Soukup, 1934) na stranách 102 a 105 druhého dílu, když čtenáře vyzývá, aby sledoval činnost a působení tzv. „lepších Židů“, v nich varuje:

Příklad jeden za všecky: V ČSR v Brně je jeden největší vlastenecký Žid, který už se téměř veřejností ani za Žida nepovažuje. Považuje se skoro již jen za vlastence. Je ovšem velkým boháčem, má největší tiskárnu, domy a kroví, co ještě všecko [aby se majitelem velkých novin stala soukromá osoba, bylo v ČSR výjimečné]. Vedle toho spekuluje v politice a má zde až příliš veliký vliv, právě i na vyšších místech. Vydává noviny, lidové noviny. Čeští lidé je hodně čtou a považují je za jakousi elitu. Firma je ryze česká. A tak, předně: hezký, pozvolna, pěkně skrytě, nenápadně, je jeho novinami lid zpracováván, aby byl vstřícný k Židům, aby je ctil, aby je považoval za dobré, schopné, vynikající, za své dobrodince, kteří mu dávají práci, atd. Všecko židovské je tu vychvalováno, oslavováno, ať je to židovský průmysl, židovská banka, kdejaký židovský čin atd. Čtenáře těchto novin jistě ani nenapadne, že by mohl být také jiný Žid než dobrý. Toto přesvědčení je mu nenápadně suzerováno, den ze dne. Přirozeně mu nakonec uvěří. A přirozeně, že jakákoliv nehezká pravda o Židech se tam neobjeví. Jen dobré, pěkné o Židech. Pozornost ode všeho zlého a zločinného, co činí, je soustavně odvrácena. Vystoupí-li kde někdo proti Židům, je jimi veřejnosti ihned líčen jako špatný, něco jako vyvrhel, pomatenec, hlupák. Je prohlédnut jeho život, sehnány o něm klepy, kdeco špatného se dá o něm sehnat... [zjevně i proto se autor uchýlil, snad na základě předchozí zkušenosti, k anonymitě a svou knihu z obav před pronásledováním raději podepsal jako Neznámý] Toto je jen několik slov o činnosti vašeho dobrého, lepšího, dokonce vlasteneckého Žida. Je to jen několik slov o jeho činnosti jako majitele jedněch lidových novin...

On už sám přívlastek „lidový“ ve výše uvedeném kontextu (elitní, lepší) odpovídá obecné tendenci, ať už vědomé či nevědomé, zvrátit vše naruby, vykloubit a pak rozložit.* Jiný paradox: ač záhy „orgán Hradu“ - politické úvodníky a komentáře plně podporovaly hradní politiku TGM a Benešovu - těšily se LN zároveň pověsti „objektivního“, „všeestranného“, „nestraničkého“, zkrátka „nezávislého“ deníku! Všechna ta slavná jména literátů, „hradních

novinářů“ a jiných opor společnosti k němu ovšem lákala nejen společenská prestiž, ale i výška honorářů, předpokládaná blízkost k prezidentským dispozičním fondům, konexe (styky jako „vrchol znalostí“) atp.

Po obnovení titulu renegáty (**Havel**, Dienstbier, Dobrovský, Ruml aj.) v samizdatové podobě, opět ve snaze stratifikovat, „dostat se mezi lid“, jakož i po převratu, kdy list začal opět vycházet legálně, jednotlivé redakce přes všechny personální, vlastnické a jiné změny, navzdory své bezvýhradné demo-liberální orientaci tuto pověst (ba kult) „nezávislosti“ oživily, živily a pro své od nového tisíciletí pozvolna řídoucí čtenáře vesměs i udržely. Až do konečné likvidace. Že zároveň navázaly na zakladatelskou a předválečnou filosemitskou linii samo sebou neudiví, už v druhé polovině třicátých let nacionálové mluvili výhradně o Židovkách, neboť jak mezinárodní i vnitrostátní napětí houstlo, stávalo se to skryté, po dávkách odměřované, stále zjevnějším. Po devětaosmdesátém se už nemuselo tajit a snad ani odměřovat nic, jak se lze přesvědčit z hustoty zcela jednoznačných titulků (něco málo maličko z nich v obrazové příloze). Na *terra prohibita* jakékoli kritičnosti tu nemají obzvlášť vyladěný radar jen jejich autoři. Jak ve Vabanku s úsměškem říká Izraelita Dušek:

„Češi naletí na jakoukoli hlásanou humanitu, jen když se jim poklepe po rameni, toho je třeba využít. Zadrnkat na strunu spravedlnosti a zároveň si něco vymyslit, aby měli alespoň nějaký komplex viny. Pak budou pochodovat podle našich not a ještě si budou myslit, že je to jejich národní písnička.“

Gój je prý **synonymum hmyzu...**

Poznámka:

* Plného jejího rozvinutí jsme ovšem svědky a oběti až nyní, a naprosto nemusí jít o politická či kulturně-historická téma, i od titulků typu „vědci zjistili: spěte ve stoje, jezte vleže“ jsme patrně již jen krůček.